

- מצד היחוד. אבל שעיר של עזאזל לא כתוב בו אחד, לא קרבן, ולא אשה, ולא עולה. אלא - ושלח ביד איש עתי המדברה. ושלח, כמו שאמר יעקב, (בראשית לב) מנחה היא שלוחה לאדני לעשו. אף כף שחד, לשבר הרגז של סמא"ל שלא יתקרב למקדש לקטרג.

מש"ל לכלב שהוא רעב, ומי שרוצה שלא ינשף אותו, נותן לו בשר לאכל או לחם, וינשקה אותו מים. וסוד הדבר - (משלי כה) אם רעב שנאף האכלהו לחם וגו'. וכוזה יחזר לאהבתו של האדם. שלא די שלא ינשף אותו בכמה יסורים, אלא יחזר להיות עליו סנגור, ויחזר להיות אוהבו.

ומדוע היו שולחים אותו ביד איש עתי, פגום? משום שהצדדים האחרים פלם בעלי מומים, ונקראו שעירים, שכתוב (ישעיה יג) ושעירים ירקדו שם. ונאמר בהם, (ויקרא יז) ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים. שצליהם נאמר (דברים לב) יזבחו לשדים לא אלה. ובשעיר זה נפרש מהפל, ונושא את כל חובות ישראל עליו, כמו שנאמר (ויקרא טז) ונושא השעיר עליו את כל עונתם. ועוד, אחר שנוטל הוא - ונושא. הקדוש ברוך הוא (שמות לד) נושא עון. מה בין נושא לנשא? נשא - משאוי. נשא - הרמת המשאוי. (ובחבור קדמון) (ע"כ רעיא מהימנא).

והר

ושלשה עשרונים - שלש מדרגות ראשונות שלה, שפל אחת ואחת - עשר, כדגמא של מעלה - עשרונים, אחד מעשרה. ושעיר חטאת אחד, מדוע נקרא חטאת? משום שהוא חטאת, ומצד החטאת הוא. אמר רבי אלעזר, והרי כתוב לה. אלא לשם ה' מקרב בודאי, שכתוב לכפר. לשבר פנים, והכל יתקרב למקדש, אלא נותנים חלק אחד לסמאל,

בזה אחד, לא קרבן, ולא אשה, ולא עולה. אלא ושלח ביד איש עתי המדברה. ושלח, כדאמר יעקב (בראשית לב) מנחה היא שלוחה לאדני לעשו. אוף הכי שחד, לתברא רוגזא דסמא"ל, דלא יתקריב למקדשא לקטרגא.

לכלבא דאיהו רעב, ומאן דבעי דלא נשיף ליה, יהיב ליה בשרא למיכל, או נהמא, וינשקי ליה מיא. ורזא דמלה, (משלי כה) אם רעב שנאף האכלהו לחם וגו'. ובדא יתהדר רחימו דבר נש, דלא די דלא נשיף ליה בכמה יסורין, אלא אתהדר למיהוי ליה סניגורא, ואתהדר רחימוי.

ואמאי הוה שלחין ליה ביד איש עתי, פגים. בגין דסטרין אתרנין פלהו מארי מומין, ואתקריאו שעירים, דכתיב, (ישעיה יג) ושעירים ירקדו שם. ואתמר בהון, (ויקרא יז) ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים. דעליהו אתמר, (דברים לב) יזבחו לשדים לא אלה. ובשעיר דא, אתפרש מפלא, ונושא כל חובין דישראל עליה, כמה דאת אמר, (ויקרא טז) ונושא השעיר עליו את כל עונותם. ועוד, בתר דנטיל איהו ונושא קדשא בריך הוא (שמות לד) נושא עון. מאי בין נושא לנשא. נשא : מטולא. נושא : סליקו דמטולא. (ובחבורא

קדמאה) (ע"כ רעיא מהימנא)

והר:

ושלשה עשרונים, תלת דרגין קדמאין דילה, דכל חד וחד עשר, כגוונא דלעילא עשרונים, חד מעשרה. ושעיר חטאת אחד, אמאי אקרי חטאת. בגין דאיהו חטאת, ומסטרא דחטאת הוא. אמר רבי אלעזר, והא כתיב ליי. (דף רמ"ח ע"ב) אלא ליי אתקריב ודאי, דכתיב לכפר. לתברא אנפין, וכלא יתקריב למקדשא, אלא יהבי חולקא חדא לסמאל, ואכיל ליה, ולא אחיד בשאר

קָרְבָּנִין. וְדָא אִיהוּ לְחֻדְיָהּ, דְּלֹא אֲשַׁתְּמַף אַחְרָא עֲמִיה לְמִיכַל בֵּיהּ.

אִיהוּ אֲתֵהֵינִי בְּגוּ סְעוּדָתָא דְּמַלְכָּא בְּחוּלְקָא דָּא, וְעַל דָּא חֲדִי, וְאֲתַפְּרֵשׁ מִיִּשְׂרָאֵל, וְלֹא מִקְטָרְגָא עֲלִייהוּ. וְאִי לָאו דְּהוּה מִיעוּטָא דְּסִיְהָרָא, לֹא הוּוּ יְהִי לִיה בְּסְעוּדָתָא דְּמַלְכָּא כְּלוּם. וְכִי בְּמִיעוּטָא דְּסִיְהָרָא מָאִי קָא עָבִיד. אֶלָּא בְּגִין דְּקָרִיב וַיִּנְיָק, וְנָטִיל חִילָא לְעֲמִיה, מְגוּ סָטֵר שְׂמָאֵלָא דְּסִיְהָרָא, וְאֲתַתְּקַף בֵּיהּ. וּבְשַׁעִיר דָּא אֲתַפְּרֵשׁ מִכְּלָא, וְאֲתֵהֵינִי בְּהֵאִי, וּבְגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזַעִיר לָהּ לְסִיְהָרָא, מְקָרְבִין לִיה לְהֵאִי שַׁעִיר, בְּגִין דִּיתַפְּרֵשׁ מִנָּה, וְלֹא יִתְקָרִיב לְמִקְדָּשָׁא. וְעַל דָּא תְּנִינָן, הֵבִיאוּ עָלַי כַּפָּרָה. עָלַי: בְּגִינִי, דְּאֲזַעִירָת לָהּ, בְּגִין סַבְת דִּילִי אֲתוּן אֲתוּן צְרִיכִין דָּא.

רעיא מהימנא

וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשִׁיכֶם, (במדבר כח) אִינוּן יַעֲקֹב וַיֹּסֵף. (בראשית לו) אֵלֶּה תִּלְדוּת יַעֲקֹב יוֹסֵף, דְּמַחְדְּתֵי עַל סִיְהָרָא. אֲשַׁפְּחָנָא בְּסִפְרָא דְּחֻנּוּף דְּאָמַר, כְּמָה דְּבְרֵאשׁ חֲדָשׁ, דְּאֲתַדְּפִיאת סִיְהָרָא לְאֲתַקְרָבָא בְּבַעֲלָהּ, אֲצַטְרִיף לְמִיְהִב לְסִטְרָא אַחְרָא חוּלְקָא חָדָא, בְּהֵהוּא זִינָא דִּילָהּ. אוּף הָכִי נָמִי אֲצַטְרִיכַת לְאֲתַתָּא, בְּשַׁעֲתָא דְּאֲתַדְּפִיאת לְאֲתַקְרָבָא בְּבַעֲלָהּ, לְמִיְהִב חוּלְקָא חָדָא לְסִטְרָא אַחְרָא, בְּהֵהוּא זִינָא דִּילָהּ.

וּמֵאַן אִיהוּ. הֵהוּא חוּלְקָא טוּפְרָהָא בְּטַנוּפָא דְּלֵהוּן. וְזַעִיר מְרִישׁ דְּשַׁעֲרָא, בְּגִין דְּבַעֲי לְאֲסַרְקָא רִישָׁא, וְלֹאֲכַרְכָּא לֹון דָּא בְּדָא, וְלֹא יִזִּיל אֲבַתְרָהּ הֵהוּא סִטְרָא בִישָׁא, לְאֲבֵאָשָׁא לָהּ, וְאֲתַפְּרֵשׁ מִנָּה בְּכָל סִטְרִין. וּמָה תַעֲבִיד, מֵהֵהוּא שַׁעֲרָא וְטוּפְרִין. לְבַתֵּר דִּיתְכַרִיף לֹון בְּחָדָא, אֲצַטְרִיף לְאַנְחָא לֹון בְּאַתֵּר דְּלֹא עֲבָרִין תַּמָּן בְּנֵי נְשָׂא, אוּ בְּגוּ חוּרִין תַּתְּאִין דְּחֻצְרָא, וְתַגְנִיזוּ לֹון תַּמָּן.

וְאוֹכַל אוֹתוֹ, וְלֹא אוֹחוֹ בְּשַׁאֲר הַקְּרָבָנוֹת. וְזֵהוּ לְבָדוּ, שְׁלֹא יִשְׁתַּמֵּף אַחַר עֲמוֹ לְאָכַל בוֹ. הוּא נִהְנֶה בְּתוֹךְ סְעוּדַת הַמֶּלֶךְ בְּחֵלֶק זֶה, וְעַל זֶה שָׂמַח, וְנִפְרַד מִיִּשְׂרָאֵל וְלֹא מִקְטָרְגַּ עֲלֵיהֶם. וְאִם לֹא שְׁהִיָּה מְעוּט הַלְּבָנָה, לֹא הִיוּ נוֹתְנִים לוֹ בְּסְעוּדַת הַמֶּלֶךְ כְּלוּם. וְכִי בְּמְעוּט הַלְּבָנָה מָה הָיָה עוֹשֶׂה? אֶלָּא כְּדִי שִׁיתְקָרֵב וַיִּנְיָק וַיִּקַּח כַּח לְעֲמוֹ מִתּוֹךְ צַד שְׂמָאל שֶׁל הַלְּבָנָה, וַיִּתְחַזֵּק בוֹ. וּבְשַׁעִיר זֶה נִפְרַד מִכָּל וְנִהְנֶה בְּזֵה. וּמִשּׁוּם שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְעִיט לָהּ לְלִבְנָה, מְקָרִיבִים לוֹ לְזֶה הַשַּׁעִיר, כְּדִי שִׁיפְרֹד מִמֶּנּוּ וְלֹא יִתְקָרֵב לְמִקְדָּשׁ. וְעַל זֶה שְׂנִינּוּ, הֵבִיאוּ עָלַי כַּפָּרָה. עָלַי - בְּגִלְלִי, שֶׁהִמְעַטְתִּי אוֹתָהּ. בְּגִלְלִי סַבְתָּ שְׁלִי אֲתֵם צְרִיכִים זֶה.

רעיא מהימנא

וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשִׁיכֶם (במדבר כח) - הֵם יַעֲקֹב וַיֹּסֵף. (בראשית לו) אֵלֶּה תִּלְדוּת יַעֲקֹב יוֹסֵף, שְׂמַתְחַדְּשִׁים עַל הַלְּבָנָה. מְצִינּוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל חֻנּוּף שְׂאֵמַר, כְּמוֹ שֶׁבְרֵאשׁ חֲדָשׁ, שְׂנַטְהֵרַת הַלְּבָנָה לְהִתְקָרֵב בְּבַעֲלָהּ, צְרִיף לְתַת לְצַד הָאֲחֵר חֵלֶק אֶחָד בְּאוֹתוֹ מִין שְׁלֹה - אָף כִּף גַּם כֵּן צְרִיכָה הָאִשָּׁה בְּשַׁעֲה שְׂנַטְהֵרַת לְהִתְקָרֵב בְּבַעֲלָהּ לְתַת חֵלֶק אֶחָד לְצַד הָאֲחֵר בְּאוֹתוֹ מִין שְׁלֹו.

וּמָהוּ? אוֹתוֹ חֵלֶק הַצְּפָרְנִים בְּלִכְלוּף שְׁלֵהֶם. וּמְעַט מִשַּׁעְרוֹת הָרֵאשׁ, בֵּינָן שְׁצַרִיף לְסַרְק רֵאשָׁה, וְלִכְרֵף אוֹתָם זֶה בְּזֵה, וְלֹא יִלָּף אַחֲרֶיהָ אוֹתוֹ צַד הָרַע לְהִרַע לָהּ, וַיִּפְרֹד מִמֶּנּוּ בְּכָל הַצְּדָדִים. וּמָה תַעֲשֶׂה מְאוֹתוֹ שַׁעֲרֵי וְצַפְרָנִים? לְאַחַר שֶׁתְּכַרֵּף אוֹתָם כְּאֶחָד, צְרִיף לְהִנִּיחַ אוֹתָם בְּמִקּוֹם שְׁלֹא עוֹבְרִים שָׁם בְּנֵי אָדָם, אוּ בְּתוֹךְ חוּרִים תַּחְתּוּנִים שֶׁל הַחֻצַּר, וַיִּגְנְזוּ אוֹתָם שָׁם.